

Cauza C-427/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

4 iunie 2019

Instanța de trimitere:

Sofiyski rayonen sad (Bulgaria)

Data deciziei de trimitere:

27 mai 2019

Reclamantă:

Societatea de asigurări pe acțiuni „Bulstrad Vienna Insurance Group” AD

Pârâtă:

Societatea de asigurări „Olympic”

Obiectul litigiului principal

Procedura pendinte în fața instanței de trimitere - Sofiyski rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia) - a fost inițiată de acțiunea în despăgubiri formulată de o întreprindere de asigurări bulgară împotriva unei întreprinderi de asigurări cipriote, cu sucursală în Bulgaria, în legătură cu plata unei sume asigurate rezultate dintr-o poliță de asigurare obligatorie pentru autovehicule. Instanța de trimitere a suspendat procedura, întrucât a constatat că autoritatea cipriotă de supraveghere a asigurărilor a retras pârâtei autorizația și a desemnat în privința acesteia un lichidator provizoriu. Instanța de trimitere trebuie să decidă în prezent cu privire la cererea reclamantei de redeschidere a procedurii și, în acest sens, trebuie să examineze modul în care ar trebui calificată decizia autorităților cipriote având în vedere Directiva 2009/138/CE (JO 2009, L 335, p. 1) și dacă directiva impune aplicarea legislației cipriote în domeniu.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Interpretarea dreptului Uniunii, articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

- 1) În interpretarea articolului 630 din Kodeks za zastrahovaneto (Codul asigurărilor) în lumina articolului 274 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) trebuie să se considere că decizia unei autorități dintr-un stat membru de a retrage autorizația unui asigurător și de a desemna în privința acestuia un lichidator provizoriu, fără să fi fost deschisă o procedură judiciară de lichidare, reprezintă o „decizie privind deschiderea procedurii de lichidare”?
- 2) În cazul în care dreptul statului membru în care își are sediul un asigurător, căruia i-a fost retrasă autorizația și în privința căruia a fost desemnat un lichidator provizoriu, prevede că, în cazul numirii unui lichidator provizoriu, trebuie să fie suspendate toate procedurile judiciare împotriva acestei societăți, aceste dispoziții legale în conformitate cu articolul 274 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) ar trebui aplicate de instanțele celorlalte state membre chiar și atunci când acest lucru nu este prevăzut în mod expres în dreptul lor național?

Normele juridice și jurisprudența Uniunii Europene

Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO 2009, L 335, p. 1); considerentele (117)-(121) și (125), precum și articolele 268 și 274.

Regulamentul (UE) nr. 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență (JO 2015, L 141, p. 19) - articolul (1) alineatul (1) și alineatul (2) litera (a)

Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1) - articolele 11 și 13

Dispozițiile din dreptul bulgar

Kodeks za zastrahovaneto (Codul asigurărilor)

„Articolul 624 (1) Decizia de a deschide o procedură de insolvență sau de lichidare împotriva unui asigurător autorizat într-un alt stat membru începe să producă efecte în Republica Bulgaria începând cu data la care aceasta intră în vigoare în statul membru în cauză.

(2) În cazul în care [Komisia za finansov nadzor] (Comisia de supraveghere financiară) este informată de către autoritatea competentă dintr-un alt stat membru cu privire la deschiderea unei proceduri de lichidare sau de insolvență, aceasta ia măsuri pentru informarea publicului.

(3) Comunicarea menționată la alineatul (2) include informații cu privire la autoritatea administrativă sau judiciară care este competentă pentru lichidare sau insolvență în statul membru în cauză, cu privire la legislația aplicabilă, precum și la lichidatorul sau administratorul judiciar desemnat.

[...]

Articolul 630 (1) În cazul procedurilor de lichidare sau de insolvență cu privire la un asigurător se va aplica dreptul bulgar, în măsura în care prezenta secțiune nu prevede altfel.”

Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo (Codul dreptului internațional privat, denumit în continuare „KMChP”):

„Articolul 43 (1) Instanța sau un alt organ de administrare a justiției stabilesc din oficiu conținutul dreptului străin. [...]

[...]

Articolul 44 (1) Dreptul străin trebuie interpretat și aplicat în conformitate cu interpretarea și aplicarea acestuia din statul în care a fost adoptat.

Neaplicarea dreptului străin, precum și interpretarea și aplicarea eronată a acestuia constituie motive pentru formularea unei căi de atac.”

Dispozițiile dreptului cipriot invocate de instanța de trimitere

Ο περί Εταιρίων Νόμος (Zakon za druzhestvata, Legea privind societățile), articolul 220: în cazul în care este adoptată o decizie de deschidere a procedurii de insolvență sau în cazul în care este numit un lichidator provizoriu, o acțiune poate fi introdusă sau inițiată ori o procedură poate fi derulată în continuare numai cu aprobarea instanței de insolvență și în condițiile stabilite de aceasta.

Ο περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2016 (N. 38(I)/2016) (Zakon za zastrahovatelnite i prezastrahovatelnite druzhestva i drugi svarzani vaprosi, Legea din 2016 privind întreprinderile de asigurare și de reasigurare și alte aspecte conexe): conform articolului 315 alineatul (4) din această lege, în privința efectelor insolvenței în

cadrul procedurii de satisfacere a creditorilor, se vor aplica, *mutatis mutandis*, articolele 215, 220, 305 și 306 din Legea privind societățile.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Societatea de asigurări pe acțiuni „Bulstrad Vienna Insurance Group” a introdus o acțiune împotriva întreprinderii de asigurări „Olympic”, o societate înființată în conformitate cu legislația din Republica Cipru, reprezentată de întreprinderea de asigurări „Olympic Insurance Company” - Sucursala Bulgaria, ca sucursală bulgară a unei întreprinderi comerciale străine.
- 2 În actul de sesizare, este invocat faptul că, la 5 ianuarie 2018, la Bansko, conducătorul unui autovehicul a cauzat, cu vinovăție, un accident de circulație care a implicat un alt autovehicul, producându-i acestuia prejudicii. Conducătorul celui de al doilea autovehicul avea o asigurare CASCO la reclamantă, în temeiul căreia a beneficiat de plata unei sume în valoare de 7603,63 leva (BGN).
- 3 În momentul în care a intervenit evenimentul asigurat, conducătorul auto care a cauzat accidentul de circulație avea o asigurare de răspundere civilă la pârâtă.
- 4 Reclamanta susține că, prin plata sumei asigurate, aceasta s-a subrogat în drepturile părții vătămate împotriva persoanei care a provocat prejudiciul și a asigurării acestuia. Aceasta a adresat pârâtei o cerere în regres, pe care aceasta din urmă a primit-o la 6 iulie 2018. Cu toate acestea, până în prezent nu a fost plătită o indemnizație de asigurare. Prin urmare, reclamanta solicită obligarea pârâtei la plata către aceasta a sumelor invocate, precum și suportarea de către pârâtă a cheltuielilor de judecată.
- 5 În întâmpinare, pârâta susține că acțiunea nu este întemeiată.
- 6 Prin decizia din 26 septembrie 2018, Sofiyski rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia) a suspendat procedura din următoarele motive: potrivit Kodeks za zastrahovaneto, sucursala este forma juridică în cadrul căreia o întreprindere de asigurare sau de reasigurare desfășoară o activitate permanentă pe teritoriul unui stat membru prin înființarea unui sediu comercial, care este condus de angajații acestuia sau de alte persoane care au fost mandatate în mod expres și pe termen lung de către asigurător pentru a acționa în numele său. Pe de altă parte, din articolul 13 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 coroborat cu articolul 11 din același regulament, rezultă că o acțiune poate fi formulată în mod direct împotriva asigurătorului la sediul sucursalei acestuia. Prin urmare, dacă în cadrul actului de sesizare este indicată ca pârâtă sucursala bulgară a unui asigurător cu sediul într-un alt stat membru, atunci se poate presupune că este desemnat asigurătorul însuși. În același timp, în prezenta procedură a fost depusă traducerea deciziei din 10 august 2018 a directorului autorității pentru supravegherea asigurărilor din Republica Cipru, prin care GH a fost desemnat ca lichidator provizoriu al întreprinderii de asigurări „Olympic”. Sofiyski rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia) a solicitat, din oficiu, Comisiei de supraveghere

financiară (Komisia za finansov nadzor, denumită în continuare „KFN”) să îl informeze cu privire la aspectul dacă a fost deschisă o procedură de lichidare sau insolvență în legătură cu pârâta în fața instanței competente din Republica Cipru. Potrivit scrisorii KFN din 19 martie 2019, la această dată nu existau încă informații privind deschiderea unei proceduri de lichidare în legătură cu întreprinderea de asigurări „Olympic”. Se indică faptul că, la 21 septembrie 2018, GH a fost înscris în Registrul Comerțului din Bulgaria, ca reprezentant al acestei societăți.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 7 Reclamanta a solicitat redeschiderea procedurii. Aceasta susține că, având în vedere jurisprudența instanței de casație în domeniu, nu există motive de suspendare a procedurii.
- 8 Prin aceasta, se referă la decizia Varhoven kasatsionen sad (Curtea Supremă de Casație, denumită în continuare „VKS”) din 7 februarie 2019, în care sunt menționate următoarele: „Constatarea instanței conform căreia, în ceea ce privește întreprinderea de asigurări «Olimpic» [...] a fost deschisă o procedură de lichidare (insolvență) nu este corectă. Asemenea informații nu rezultă nici de pe site-ul internet al KFN, nici din înscrierea în Registrul Comerțului cu privire la sucursala întreprinderii de asigurări „Olympic” [...] și nici din elementele de probă prezentate în cadrul procedurii. Din înscrierile și publicările în Registrul Comerțului care sunt cunoscute instanței, în legătură cu sucursala [...], și din elementele de probă prezentate în cadrul procedurii, reiese că întreprinderii de asigurare cipriote i-a fost retrasă definitiv autorizația [...]. La 10 august 2018, întreprinderii i-a fost desemnat un lichidator provizoriu [...] Desemnarea [...] lichidatorului provizoriu [...] a fost efectuată ca urmare a cererii de încetare și lichidare pe motiv de insolvență a întreprinderii de asigurări, dat fiind că procentul obligațiilor restante din contractele de asigurare obligatorie însuma 90 % din totalul obligațiilor restante ale întreprinderii. Pe baza faptelor astfel stabilite, instanța consideră că întreprinderii de asigurare cipriote i-a fost retrasă autorizația și în privința sa a fost desemnat un lichidator provizoriu, precum și că în privința întreprinderii a fost deschisă o procedură de lichidare (insolvență fără drept de reorganizare), care însă nu a fost încă soluționată de către instanța competentă din Cipru. Trebuie să se considere că procedura de retragere a autorizației încheiată anterior procedurii de lichidare nu reprezintă, prin natura sa, deschiderea unei proceduri de lichidare în ceea ce privește întreprinderea de asigurări. Desemnarea unui lichidator provizoriu este importantă în ceea ce privește puterea de reprezentare în legătură cu întreprinderea a cărei autorizație a fost retrasă. Totuși, aceasta nu trebuie să fie asimilată unei decizii de deschidere a unei proceduri de lichidare. Aplicarea articolului 624 alineatul (1) din Kodeks za zastrahovaneto și a articolului 274 din Directiva 2009/138/CE [...] presupune că în ceea ce privește întreprinderea de asigurări cipriotă a fost adoptată o decizie de deschidere a procedurii de lichidare (pe motiv de insolvență). Întrucât nu există, însă, o asemenea decizie, nu sunt corecte concluziile instanței de apel potrivit cărora,

conform dispozițiilor menționate în privința acțiunilor în curs în Bulgaria împotriva asiguratorului cipriot, s-ar aplica articolul 220 din Legea cipriotă privind societățile.”

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 9 În speță, pârâta este o societate pe acțiuni înființată în conformitate cu legislația din Republica Cipru. În conformitate cu articolul 624 alineatul (1) din Kodeks za zastrahovaneto, decizia de deschidere a unei proceduri de lichidare sau de insolvență cu privire la un asigurator autorizat într-un alt stat membru produce efecte în Republica Bulgaria începând cu data la care aceasta intră în vigoare în statul membru în cauză. În cazul în care KFN este informată de către autoritatea competentă dintr-un alt stat membru cu privire la deschiderea unei proceduri de lichidare sau de insolvență, aceasta ia măsuri pentru informarea publicului. Comunicarea menționată la alineatul (2) conține informații cu privire la autoritatea administrativă sau judiciară care este competentă pentru lichidare sau insolvență în respectivul stat membru, cu privire la legislația aplicabilă, precum și cu privire la lichidatorul sau administratorul judiciar desemnat. În exercitarea competențelor sale, KFN a pus la dispoziția publicului informații pe site-ul său oficial, astfel încât instanței i-a fost evident faptul că, în privința întreprinderii de asigurări „Olympic”, a fost deschisă o procedură de insolvență și i-a fost desemnat un administrator judiciar provizoriu în conformitate cu legislația din Republica Cipru.
- 10 Având în vedere considerațiile anterioare, instanța de trimitere consideră că trebuie să identifice dreptul aplicabil, întrucât procedura de insolvență cu o dimensiune internațională este importantă pentru desfășurarea prezentei proceduri judiciare.
- 11 În speță, singura regulă în vederea stabilirii dreptului aplicabil poate fi dedusă din articolul 630 din Kodeks za zastrahovaneto, care trebuie să fie interpretat din punct de vedere gramatical, sistematic, teleologic și sub aspectul conformității cu dreptul Uniunii (așa-numita interpretare armonizată, care are drept consecință efectul indirect al dreptului Uniunii). Instanța națională este, așadar, obligată să interpreteze și să aplice normele de drept intern în conformitate cu sensul și scopul dreptului Uniunii în materie (a se vedea Hotărârea Curții de Justiție din 10 aprilie 1984, Von Colson [și Kamann], C-14/83, [EU:C:1984:153]). În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene (a se vedea punctul 20 din Hotărârea din 12 iulie 1990, Foster și alții, C-188/89, EU:C:1990:313, punctul 23 din Hotărârea din 14 septembrie 2000, Collino și Chiappero, C-343/98, EU:C:2000:441, punctul 40 din Hotărârea din 19 aprilie 2007, Farell, C-356/05, EU:C:2007:229, punctul 39 din Hotărârea din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33), instanța națională este obligată să interpreteze dreptul intern în sensul dreptului Uniunii în materie, iar acest lucru independent de aspectul dacă directiva a fost transpusă, respectiv dacă sunt sau nu îndeplinite condițiile pentru ca aceasta să dezvolte un efect direct (a se vedea Hotărârea din 13 noiembrie 1990, Marleasing, C-106/89, EU:C:1990:395). Pentru a îndeplini

această obligație, instanța națională, luând în considerare ansamblul dreptului intern și aplicând metodele de interpretare cunoscute în doctrină și jurisprudență, trebuie să facă tot ceea ce îi stă în putință pentru a ajunge la un rezultat care este în conformitate cu sensul și scopul dispozițiilor din dreptul Uniunii (a se vedea punctul 111 din Hotărârea din 4 iulie 2006, Adeneler, C-212/04, EU:C:2006:443, punctul 200 din Hotărârea din 23 aprilie 1999, Angelidaki și alții, C-378/07, C-379/07 și C-380/07, EU:C:2009:250, punctul 27 din Hotărârea din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33).

- 12 Instanța de trimitere consideră că interpretarea articolului 630 din Kodeks za zastrohovaneto trebuie să fie efectuată în lumina articolului 274 din Directiva 2009/138.
- 13 Considerentele (117)-(121) și (125) ale acestei directive menționează că, având în vedere că legislațiile naționale privind măsurile de reorganizare și procedurile de lichidare nu sunt armonizate, este oportun, în cadrul pieței interne, să se asigure recunoașterea reciprocă a măsurilor de reorganizare și a legislației referitoare la lichidare a statelor membre cu privire la întreprinderile de asigurare, precum și cooperarea necesară, având în vedere nevoia de unitate, universalitate, coordonare și publicitate a unor asemenea măsuri, precum și echivalența tratamentului și protejării creditorilor de asigurare. Ar trebui să se asigure că măsurile de reorganizare care au fost adoptate de autoritatea competentă a unui stat membru pentru a menține sau restabili soliditatea financiară a unei întreprinderi de asigurare și pentru a preveni pe cât posibil o situație de lichidare au efect în întreaga Comunitate. Cu toate acestea, efectele unor asemenea măsuri de reorganizare, precum și ale procedurilor de lichidare față de țări terțe nu ar trebui să fie afectate. Ar trebui să se facă distincție între autoritățile responsabile cu măsurile de reorganizare și procedurile de lichidare și autoritățile de supraveghere a întreprinderilor de asigurare. Definiția „sucursalei” în scopuri de insolabilitate, ar trebui, în conformitate cu principiile de insolabilitate existente, să țină seama de personalitatea juridică unică a întreprinderii de asigurare. Cu toate acestea, legislația statului membru de origine ar trebui să determine felul în care trebuie tratate în cazul lichidării respectivei întreprinderi activele și pasivele deținute de persoane independente care sunt mandatate pentru a acționa în permanență drept agent al unei întreprinderi de asigurare. Ar trebui stabilite condițiile în care intră sub incidența prezentei directive procedurile de lichidare care, fără a fi bazate pe insolabilitate, implică o ordine prioritară de plată a despăgubirilor. Creanțele angajaților unei întreprinderi de asigurare rezultate din contractele de muncă și relațiile de muncă ar trebui să poată fi subrogate unui sistem național de garantare a salariilor. Astfel de creanțe subrogate ar trebui să beneficieze de tratamentul stabilit de legislația statului membru de origine (lex concursus). Toate condițiile pentru deschiderea, desfășurarea și terminarea procedurilor de lichidare ar trebui să fie reglementate de legislația statului membru de origine.
- 14 Articolul 268 din directivă care cuprinde definiții ale unor noțiuni, definește „proceduri[le] de lichidare” drept proceduri colective care implică realizarea activelor unei întreprinderi de asigurare și distribuirea profiturilor între creditorii,

acționari și asociați, după caz, care implică în mod necesar orice intervenție din partea autorităților competente, inclusiv în cazul în care procedurile colective sunt încheiate printr-un concordat sau altă măsură analoagă, în care se bazează sau nu pe insolabilitate sau sunt voluntare sau obligatorii. Prin urmare, în interpretarea autonomă a noțiunilor directivei, instanța ajunge la concluzia că așa-numita „procedură de lichidare” include, de asemenea, procedura de insolvență.

- 15 Conform articolului 274 alineatul [(1)] din directivă, decizia de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare, procedurile de lichidare și efectele lor sunt reglementate de legislația aplicabilă în statul membru de origine.
- 16 Conform acestei dispoziții, instanța, în interpretarea articolului 630 din Kodeks za zastrahovaneto în lumina articolului 274 precum și a considerentelor (117)-(121) și (125) ale directivei, ajunge la concluzia că relevantă în ceea ce privește consecințele procedurii de insolvență este legislația din Republica Cipru. Prin urmare, ar trebui să se țină seama de efectele procedurii de insolvență deschise pe baza dreptului pozitiv din Republica Cipru.
- 17 Articolul 43 alineatul (1) din KMChP prevede că instanța sau un alt organ de administrare a justiției stabilesc din oficiu conținutul dreptului străin. Acesta poate aplica metodele prevăzute în tratatele internaționale, poate să solicite informații Ministerstvo na pravosadieto (Ministerul Justiției) sau altor autorități, precum și să solicite avize unor experți și unor instituții specializate. În acest sens, instanța este competentă pentru identificarea și aplicarea dreptului străin aplicabil, acesta urmând să fie interpretat și aplicat în conformitate cu modul în care este aplicat în statul în care a fost adoptat.
- 18 În exercitarea competențelor sale, instanța a identificat din oficiu dreptul aplicabil din Republica Cipru.
- 19 În speță, instanța apreciază că efectele procedurii de insolvență rezultă din norma de la articolul 220 din Legea privind societățile din Republica Cipru. În interpretarea acestei dispoziții, instanța concluzionează că aprobarea instanței competente în materie de insolvență este o condiție prealabilă pentru desfășurarea celorlalte proceduri. Având în vedere acest lucru, este necesar să se suspende prezenta procedură, iar reclamanta să își declare creanțele conform procedurii prevăzute în Republica Cipru, iar în cazul în care acestea sunt stabilite, prezenta procedură ar trebui să fie încheiată. Această din urmă procedură nu poate fi derulată în continuare decât în cazul în care instanța competentă în materie de insolvență aprobă acest lucru sau dacă se demonstrează că, în cadrul procedurii prevăzute în Republica Cipru, creanțele nu au fost stabilite.
- 20 Din motive de exhaustivitate, trebuie să se observe faptul că dispozițiile Regulamentului nr. 2015/848 privind procedurile de insolvență nu sunt aplicabile în speță, întrucât, conform articolului 1 alineatul (2) litera (a), acesta nu se aplică procedurilor menționate la alineatul (1) referitoare la întreprinderile de asigurare.

- 21 Din motivele prezentate anterior, instanța concluzionează că, pentru soluționarea corectă a litigiului, este importantă interpretarea articolului 630 din Kodeks za zastrovaneto în lumina articolului 274 din Directiva 2009/138, astfel încât să se poată aprecia dacă procedura trebuie să fie suspendată sau să înceteze, în vederea punerii în aplicare a drepturilor persoanelor în cauză în fața instanței competente din Republica Cipru.

DOCUMENT DE LUCRU